

# NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

## Megjelen vasárnaponként.

**Előfizetési árak:** Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:  
**Dr. Tóth János.**

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:** Papnevelde-utca 9. sz.  
**Hirdetések árai:** Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.  
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

## Ámitó demagogia.

A bobrói kerület országgyűlési képviselője, Szkcicsák Ferenc, a ki a mult választások alatt néppárti programot vállalt és ezen az alapon választotta meg magát az érdemes és nemcsak szinleg, hanem tényleg néppárti Zmeskál Zoltánal szemben, nemzetiségi aspirációkat hozott magával az országgyűlésre, s mikor látta, hogy azokat a néppárt kebelében nem érvényesítheti, kilépett a pártból.

Eddig rendjén van a dolog, a ki nemzetiségi elveket vall és ilyen vágyakat táplál, az nem lehet tagja a néppártnak. Ez a párt magyar nemzeti alapon áll, azon állott kezdettől fogva, s azért azokat a nemzetiségi agitátorokat, a kik álnok ravaszsgal néppárti színben mutatkoztak be, vagy azért, hogy politikai dugárjukat a néppárt révén a politikai élet mezejére becsempészsék, vagy azért, hogy a pártot kompromittálják, a párt kénytelen volt lerázni magáról, mint befurakodott koloncot, s agitációját kénytelen volt a legnagyobb óvatosság és körültekintés határvonalaival körül zárni.

A magyar nemzeti alap a néppártnak lételeme, e nélkül ez a párt el sem képzelhető. A mily határozottan és bevallottan keresztény az elveiben és törekvései-

ben, épp oly határozottan és bevallottan magyar is, s mint ilyen törhetetlen hive az ország állami és nemzeti egységének.

Szkicsák úr ennél fogva jól tette, hogy kilépett a néppártból, a hol neki, miután velleitáσαι napfényre jöttek, nem lehetett maradása. De a mit azután tett, azt már nem jól tette. Ha ő a tót nemzetiségi programot fogadja el és vallja politikai hitvallásának, akkor azt parancsolja neki a politikai következetesség, hogy vagy csatlakozzék a tót nemzetiségi csoporthoz, vagy ha bármilyen okból nem akarja magát pártfegyelemnek alávetni, legyen párton kívüli. O azonban ezen lehetőségek közül az egyiket sem választotta, hanem egy olyan alapon kezdett agitátoroskodni, melyet semmiképp sem tarthatunk erkölcsösnek.

„Tót néppárt” cím és jelszó alatt mozgalmat indított, s ebbe belevonta a Felvidék egy részét. A mozgalom címének és jelszavának, *ámitás* a nyilvánvaló célja. Mintha mondaná, — különben mondja is kifejezetten — tót testvéreim, mi ugyanazt akarjuk, a mit a néppárt, de ezen kívül még a ti érdekeiteket is felkaroljuk, a ti nyelveitek jogait, a ti művelődésteknek, faji egységeteknek elgyengült és elnyomott erőit, mi meg akarunk tartani titeket keresztényeknek, de tótoknak is,

hogy apáitok édes nyelvét, hagyományait, szellemi és erkölcsi sajátosságait ne legyetek kénytelenek felcserélni idegen nyelvvé, idegen hagyományok és szokásokkal.

Ezzel a mi törekvésünkkel szemben áll az országgyűlési néppárt, mely titeket eszközül akar felhasználni sovínisztikus magyar célokra, keresztény meggyőződés-tekhez fordul, gazdasági reformokat ígér, de ez csak cégér, annak a pártnak tulajdonképeni célja az, hogy titeket tót mi-voltotokból kivetkőztessen, véretek és fajotok megtagadására rábirjon.

Ebben van a népámitás gonosz demagogiája. Nem merik ezek az alapostolok nyíltan kimondani, hogy szakítottak a néppárttal, mert tudják, hogy a katolikus tót nép lelkében az országos néppárthoz való ragaszkodás erős gyökereket vert, nem merik leplezetlenül kifejezni azt, hogy ők *egészen más alapon* dolgoznak, mint a néppárt, azért nevezik néppártnak a táborukat, de más részről, hogy feltűntessék, hogy a tót nép érdekeit ők képviselik és nem az országos néppárt, eléje teszik a címnek még a „tót” jelszót is, melylyel varázsos hatást remélnék elérni.

Emeletes hazugság az, hogy a tót nép igazi érdekeit azok képviselik, a kik az ismeretes tót nemzetiségi program alapján akarják azt a népet boldogítani.

## A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

### Lajcsi bácsi házassága.

Írta: **Posgay Margit.**

„Lajcsi bácsi”-nak hívja az egész vármegye apraja-nagyja, ifja és vénje. Hogy is hívhatnák másképen, mikor atyafiságot tart megyéje minden jóra való gentriével. Ezt tehát értem de kevésbé megmagyarázható az, miért hívja minden külső belső cselédje, minden falubelije „Lajcsi uraság”-nak, mikor a szóban forgó egyén egy 79 éves tulajdonai birtokos ember, azokból a nagyapáink félelkeiből, vérbeli 48-asokból. Akár csak a Jókai konzervatív Garamvölgyijét látnám magam előtt.

A galamb ősz, alacsony termetű, de izmos Lajcsi bácsi egy nap avval lepte meg ismerőseit, hogy ő megunta már legény életét — hisz 50 évig élvezte — s most 70 éves korában megnősül. A vénleányok szíve csupán kétszer akkorát dobbant, mint a serdülőké, hisz' mindenki jól tudta hogy Lajcsi bácsinak kerek 2000 holdja van a legjavából. Ez pedig nem kis dolog a mai világban. De hamar elállt még a 16 éves lányok lelékezete is — pedig erősen dobogott a szívük — mikor Lajcsi bácsi kijelentette, hogy egyetlen első szerelmét a most már 60 éves Bogvó Gizellát már meg is kérte.

— Tulajdonképp nekem már ma-holnap arany lakodalmat kellett volna ülnöm Gizivel, de egy kis feledékenységéből csak első lakodalmat ülhettünk.

— Hogy hogy Lajcsi bácsi? Mifele feledékenységéből?

— No hisz' most már a csorbát úgy is helyre hozom, hát példa képen elmondhatom nektek, hogyan maradtam én agglégény.

Tudjátok gyerekek nem voltam ám én mindig ilyen ágról szakadt, elhanyagolt vénlegény. Tudtam ám én is csak úgy udvarolni a szép lányoknak, menyecskeknek mint ti. Hisz' a fiatal szív és száj mindig ugyan az. Hazudtam én is sokat. Eljártam a szomszéd vármegyébe is egy-egy lány után, ha csak egy hamisat kacsintott rám. No aztán addig jártam, addig hazudoztam, kaesingattam míg egyszer csak rajta vesztettem. A takaros, szép Bogvó Gizella elvette az eszemet, szívemet. De megboldogult Bogvó urambátyám cserébe ideigérte nekem Gizellát. Meg is volt a kézfogó annak rendje módja szerint. Elmúlt a tavasz, a nyár, belejöttünk az őszbe. Ilyen gazda ember, mint én, elvan bizony foglalva a gazdaság körül. Gondoltam majd szüret után is jó lesz az asszony a portámra, hogy a hosszú téli esteken ne unatkozzam.

A nyár hamar mulott a munkában. En bizony nem igen láttam mátkamat csak a füredi Anna-balon, meg a praksi júliáison Keszthelyen mulattunk együtt. Mult az idő, közelgett a nagy nap. Tudtam, hogy okt. 16-a az mert arra már renél szokott lenni padlásom, pajtában, pincében...

De bizony a korán beállt hosszú esős napok miatt a szüret csak huzódott. Szakadó esőben hol Badacsonyt hol meg Somlyót kellett felkeresnem, hogy lássam, hol kezdhettük előbb a szedést.

Egy csípős hideg reggel behivatam Marcit, az én jó Marci koesisomat, hogy fogná be azt a négy szürkét, oszt' néznők meg Somlyót. Szerencsésen el is indultunk, azonban a hetekig tartó esőzés miatt oly feneketlen sárba keveredtünk, Káptalanfa felé, hogy lovaim már alig bírták a dagasztást. A Gondviselés különös kegyelme vezetett be bennünket a Szelessy öcsém kuriájára hogy ott lovakat váltsak. Hogy mily különös volt a gondviselés mutatja, hogy már 6—8 atyámfia dohányzott erősen oda bent a ferbl mellett. Nosza csak én kellettem oda. Majd a fejemet tekerték le nyakamról nagy ölelkezési kedvükben. — Édes Lajcsi kedves uram-öcsém soha sem jöhetett volna jobbkor. — Emitt a helyed, Sós-kuthy lesz a visávid.

Bármely nemzetiségi program, és így a tót is, csak arra lehet jó, hogy a magyarságot a nemzetiségek ellenségévé tegye. A nemzetiségi programok az ország területi, állami és nemzeti egységét megbontanák, nyelvileg és ethnografiailag hátrólt politikai területekre aprítanak fel az országot, ezt pedig a magyar nemzet soha sem engedheti, soha sem tűrheti meg, mert nem mondhat le állami létének jogairól, saját nemzeti életét le nem fokozhatja, államfentartó erejét el nem sorvaszthatja és el nem temetheti.

De lehet-e igazi érdeke bármely nemzetiségnek az, hogy ellenséges viszonyba jöjjön a magyarsággal, nyerhet-e bármely nemzetiség abban a szerencsétlen harcban, mely okvetlenül kitör a magyarság és a nemzetiségek között, mihelyt ezek a saját elkülönített érdekeik színvonalán megalapozott programjuknak a megvalósításához hozzáfognak? Ebben a harcban a nemzetiségek csak veszíthetnek, s a legkisebb veszteségük csak az lehet, hogy azt az erőt, melyet a haza közös céljainak előmozdítására, állampolgári és vagyoni helyzetük javítására fordíthattak volna, hiú ábrándokra és bűnös tervekre fecsérlék el, s jogos reakciókép magukra zúdítják az államhatalom megtorló kezének súlyát.

Bizunk a Felvidék papságának hűség hazafiságában, bölcsesége és politikai következetességében, hogy megtesz minden lehetőt a »tót néppárt« neve alatt folytatott ámfító demagogia mozgalmának visszaszorítására.

A tót nép igazi érdekei abban pontosulnak össze, hogy erkölcsileg, szellemileg emeljük ezt a népet, gazdasági haladását előmozdítsuk, politikai érzékét fejlesszük. Ám mindezen törekvésekhez, a bensőséges hitéleten kívül, a biztosan ható erőket az országos néppárt szolgáltatja. Hogy csak egyetlen egy tényre mutassunk rá, a néppárt a kis emberek ügyét

Nem kerentem sokáig magamat. Egy álló hétig volt együtt a kompánia, mind vérbeli kártyások. Mikor aztár két hét múlva bő szürettel, tele zsebbel tértem haza Somlyóról, — avval fogad a botos ispánom meg a felesége Örsze: — Jaj kezét csókolom Lajcsi uraság nagy baj esett rajtunk, három staféta is járt onnan tulról a vén Bogvyó kuriáról, hogy tán völegény is kéne vagy mi a lakzihoz.

— Hü' a kutya meg a macska, a mán baj.

— Pedig maga a veszprémi püspök várt az esketésre; a leány anyai nagybátya.

— Tyű az áldóját annak a sárnak. Fogj be Marci szaporán a batárba, az ezüsttel vert szerzamba.

De bizony hiába mentem át Kemenes aljára, hiába hajszoltam agyon négy kedves szürkémét, látni sem akartak.

Most hogy 42 év után, egy kis örökség miatt odaát jártam helyre hoztam a hibát, megkerentem ujra Gizi kezét; elmondtam neki, hogy csak a sáron mult, hogy nem lehetett a feleségem. Ő meggondolta magát s én most völegény vagyok.

Lajcsi bácsi megházásodott. Tényleg ezuttal nem volt sár.

olyan mérvben karolta fel, mint egyetlen egy országos párt sem, s a keresztény alapra fektetett szövetkezeti ügy élén, gróf Zichy Aladár áll, a néppárt elnöke, a ki ezzel is dokumentálni akarja, hogy pártja két kézzel karolja fel mindazt, a mit a korviszonyok a nép anyagi helyzetének javítására sürgetően követelnek.

Becsületos törekvéseink tudatában nem féltünk a »tót néppárt«-tól, de a népet tőle igenis féltjük.

### Nyitraváros és az önkéntes adók.

Nyitraváros képviselőtestülete mult évi július hó 14 én egyhangú határozattal kimondotta, hogy „Alkotmány ellenes kormánynak, a milyen a mostani adót és ujoncot rendelkezésre nem bocsát. A törvényhozás által meg nem szavazott adók beszédésétől és beszoigáltatásától tisztviselőit s összes alkalmazottait eltiltja.“

Ennek a határozatnak igazi értelmétől eltérőleg a városi pénztár az állami adót be nem szedte ugyan, de az önkéntesen fizetett adópénzt elfogadta s ezzel ürügyet szolgáltatott a pénzügyigazgatóságának a város önkormányzati jogkörébe való törvénytelen beavatkozásra.

A nyitrai pénzügyigazgatóság ugyanis átirt a városi pénztárhoz s a már országsszerre ismert fenyegetésekkel követelte a 48.000 koronára rügó állami adónak az adóhivatalba való beszoigáltatását.

Faschler Ferenc polgármester jól tette volna, ha a pénzügyigazgatóság átirtatát egyszerűen figyelme nem veszi, mert ez az átirtat nem más, mint egyik neme az adóhajtásnak, már pedig az országgyűlés által meg nem szavazott adókat behajtani nem szabad. A polgármester azonban jónak vélte összehívni a képviselőtestületet, hogy ez döntsön az ügyben, a mi ha nem is volt szükséges, de végeredményben jó volt, mert ezzel alkalma nyilt a képviselőtestületnek a pénzügyigazgatóság törvénytelen eljárását a város közönségének szeme elé állítani s alkalma nyilt arra is, hogy a tisztviselők érdekét és a város vagyonának oltalmát célzó intézkedéseket megbeszélje s azok foganatosítását elrendelje.

Az ezen tárgyban f. hó 13-án tartott képviselőtestületi ülésen Mérey Lajos zajos tetszéssel fogadott beszédben fejttette ki a pénzügyigazgatóság átirtatának törvénytelenségét s az ügy beható boncolása után meggyőzően mutatta ki, hogy Nyitraváros a törvénytelen követelés előtt meg nem hajolhat, hanem hazafiui kötelességének érzetében a július 14-iki határozatot egész terjedelmében feutartani kénytelen. Ilyen értelemben indítványt tett, megtoldva azt azzal, hogy az adó címén befizetett összeg a székesfőváros példájára birói létbe helyeztessek.

A közgyűlés Mérey indítványát nagy lelkesedéssel egyhangúlag elfogadta, a város ellenállásával kapcsolatos egyéb ügyekről azonban hosszabb vita eredt meg, melyben részt vettek: Dr. Bangha István, Kubinyi Endre, Juhász Sándor, dr. Sztránszky Izor, dr. Babó Tivadar, dr. Franciszy Lajos és mások.

Juhász Sándor abból a szempontból kiindulva, hogy az esetleg bekövetkező abszolútizmus idején a törvénytelen hatalom rá tehetné kezét a város vagyonára is, indítványozta, hogy az egész városi vagyon záradékoltsassék, a tisztviselők fizetése pedig mar a jelen közgyűlés által az 1906-ik évre utalványoztassék ki.

A vita befejezése után Faschler Ferenc polgármester a képviselőtestület egyhangú határozataképp kimondotta, hogy

1. A képviselőtestület a július 14-iki alkotmányvédő határozatot egész terjedelmében fenntartja, ennél fogva a befolyt adó pénzt be nem szolgáltatja, hanem birói létbe helyezi, egyúttal

utasítja a városi ügyészt, hogy a kincstár ellen felhívási keresetet indítson.

2. A város tulajdonát képező értékeket és az árva vagyont záradékolatja olyképp, hogy a város vagyonából csak Nyitraváros törvényes képviselőtestületének, az árva vagyonból pedig csak az árvaszékeknek utalványozására lesz szabad kifizetéseket eszközölni.

3. Biztosítja a tisztviselőket erkölcsi támogatásáról és teljes anyagi kartalanításukról s őket, felfüggesztésök, vagy elmozdításuk esetére, a törvényes rend helyreálltával, állásukba vissza helyezi.

A közgyűlés ezután a hazát éltetve, lelkes hangulatban oszlott szét. Jellemző, hogy a szabadelvűek közül ez alkalommal senki sem jelent meg a közgyűlésen. Számbelileg megfogytak, erkölcsileg elfogytak.

### Bucszúó

a nyitrai róm. kath. felsőbb leányiskolában február hó 11-én, igazgatójának, dr. Dudek János egyetemi tanárnak, távozása alkalmából.

Valóban a szerető szívek ünnepe volt e nap. Gyenge a szó, színtelen a toll sötét nedve az őszinte szeretet özönének kifejezésére, mely az intézet dísztermében, ennek a feledhetetlenül szép ünnepségnek a színhelyén, szétáradott. Ez az őszinte megnyilatkozása a nagy szeretetnek könyekig megható, mondhatni lesújtó volt, mert nyomában mélyeséges mély fájdalom támadt, mely a jelenlevő vendégeket is elfogta. Ezek a gyermeki szívek finom ösztönükkel megérezték, hogy attól bucsúznak, attól válnak el most, aki őket igazán önzetlenül szeretete, aki eszük járását jó indulattal egyengette, aki szelid, de határozott bánásmódjával ingatag szívérzelmeiket erősítette, lelkiüket a tudományok utján erkölcsi tartalommal és hazaszeretettel töltögette, még pedig mindenben és mindenkor mint bőkezű mecénásuk. Nem hiába szállt le a szomorúság a bús leányarcokra, nem hiába peregtek a mély fájdalom könyei le róluk. Enyhítőnek volt ugyan virágillat, szép ének, vigasztaló szó: de keresztül tört mindenben a komor való. Maga a bucsúzó igazgató úr, habár erősen tartotta magát, el-elérezkenyült bizony ő is, midőn az ünnepség folyamán a multak emlékeit gyűjtögettek össze. S amíg mi ezekben a könyekben ismertük meg leplezetlenül az ő jó szívet: úgy maga is ezen ünnepélyen láthatta tisztán tanártársainak és növendékeinek őszinte ragaszkodását. Ime ez volt az ünnep hangulata.

Délelőtt 10 órára szólt a meghívó. Előzőleg a tanári szobában rendkívüli gyűlésen történt az intézet hivatalos átadása az új igazgatónak dr. Bezák István kis szemináriumú lelkigazgatónak és a felsőbb leányiskola hittanárának, valamint Kaleta Máté és dr. Kopp Tibor gimn. tanároknak, mint a felsőbb leányiskola új tanárainak bemutatkozása. Ezalatt a díszteremben rendezkedett a leánysereg és gyülekezett a meghívott előkelő közönség, élükön gróf Batthyány Vilmos püspök-coadjutor urral. Jelen voltak még Nemcsék Ferenc kanonok, Horvát Sándor c. főigazgató és főgimn. igazgató, dr. Puchovszky Bálint espereslebános, Cseffalvay Aladár és Filkorn Jenő káplánok, Német István főgimn. hittanár, Schmidt Leo és Skrábik András püspöki udvari papok; továbbá: Borossi Lipótné, Csemencezy Gézané, Ehrenfeld Gyulané, Lakits Attiláné, özv. Polyák Pálné, Simonffy Gyulané, Tomaschek Jánosné, Weszely Ödönné urhölgyek, és Mihálcics György alezredes, Modrányi Iván árvaszéki elnök, Rébay Arnold, nyug. törv. bír., Huszár István, Fellner Jakab urak és mások, nemkülönben az intézet volt növendékei nagy számmal.

Tíz óraker a leányok küldöttsége jött a bucsúzó igazgatóért. A tanári kar élén lépett ő be az izlésesen díszített és elrendezett terembe s azonnal felhangzott a „Tengercsillag“ karének, kiváló

művészettel előadva az intézet éaekkara által. Majd dr. Bezák István, az új igazgató bucsuzott el az ünnepelttől a tanári kar és az intézet nevében. Komoly, méltóságos volt beszéde. Bővebben méltatta a távozó igazgatónak érdemeit az egyház és a haza körül, midőn őt mint lelkes apológétát tüntette fel előttünk és híven vázolta működését a felsőbb leányiskola életében, melynek megalapításától kezdve éltető lelke volt. Meglátszott a fiatal igazgatón a nagy felelősség tudata, mely az intézet átvételével ifju vállaira nehezedett most, midőn annak éltető lelke távozóban volt. Komor volt e beszéd, de szép, mert egyszerű volt és igaz.

A tanuló-ifjuság nevében a „Bucsuzó“-t Borrossi Anna VI. osztályú tanuló tolmácsolta szépen, meghatóan. Fehér ruhájában mint egy engesztelő cherub állt az emelvényen e kedves leánya. Súlyos volt minden szavának; odalopóztak azok mind a hallgatók szívébe. Majd Modrányi Mária IV. osztályú tanuló szavalta el Modrányi Ivánnak, az ő jó „apukájának“ következő „Válás“ című, ezen alkalomra készült hangulatos költeményét értelmesen, meghatóan:

Mikor a nyár végén sárguló erdőnek  
Lombja felett elszáll a vándormadarhad,  
És ha soká nézzük s gondolunk az útra,  
Melynek nekivágtok — szemünk könybe lábad.  
Pedig tudjuk, hogyha kikeletre fordul  
Új szaka az évnék,  
Azok a kis vándor régi ismerősök  
Ismét közénk térnek.  
Mégis beleöntjük bánatunkat dalba,  
Olyan égető a válásnak fájdalma.

Nyár végén a madár hagyja el a táját,  
Most a kis madárhad marad elhagyatva;  
A kit szeretettel övezett kis szárnyuk,  
Árvaságban hagyja — gondozó jó Atyja.  
Nem marad köztünk csak mosolygó emléke;  
Lelkünk vele szárnyal,  
Mint nyár végén szokott mindig megtörténni  
A vándormadarral.  
Azért öntjük mi is bánatunkat dalba,  
Mert oly égető a válásnak fájdalma.

Ha e csak annyi volna, hogy a míg a tél tart,  
Addig maradnánk csak elhagyatva árván;  
Megnugodna lelkünk, felszáradna könyünk,  
A biztató tavasz visszatértét várván;  
Hanem ily tavaszban nem lesz osztályrésziünk.  
Talán akkor volna,  
Hogyha lelke néha közénk térne s látná  
Milyen szeretettel gondolkodunk róla.  
Azért öntjük mi is bánatunkat dalba,  
Mert oly égető a válásnak fájdalma.

Ezután „Nefejejs“ koszorút fontak egy szép dal szálaiból Hadviger Anna, Heine Lilla, Raskó Mária és Halmay Viola V. osztályú tanulók. A „Rózsadalt“ Seeber Valéria IV. osztályú tanuló énekelte erőteljes, csengő hangon, Engel Etel VI. osztályú tanuló zongorakísérettel. Eötvös „Bucsuzót“ három szólamban az intézet három legjobb hangú növendéke énekelte figyelmet keltő művészettel és pedig: Novák Mária, Steffek Adél és Fellner Mária VI. osztályú tanulók.

Majd e sorok írója kért magának a programmon kívül szót, hogy a távozó igazgatót, mint egykori kedves tanítványát méltassa, akit gyermekkori erényei: a vallásosság, kötelességtudás, nemes ambíció s a kiváló szorgalom emeltek mai díszes állására s aki 33 év múlva is megtartotta ezen szép erények zománcát, az őszinte hálátudóságot volt tanára iránt, kérve őt, maradjon továbbra is az ő folytonosan emelkedő szeretett kedves tanítványa.

Végül egy költői ihlettel kigondolt jelenet következett és fejezte be az ünnepélyt. „A legszebb csokrot“ címmel bucsu-ajándékol egy remek elővirág-csokrot avattak fel a növendékek egy melodráma keretében, melyet zongorán Fellner Mária VI. o. t. kísért. A szeretet, ártatlanság, szerénység és a hű-

ség virágai voltak a csokor foglalatja. Mindegyik virágnak egy-egy hasonló mezbe öltözött kis nemtő volt az ő beszédes személyesítője. Rózsa volt Seeber Alice II., lilium Knotek Ilona IV., ibolya Balázsovich Paula IV. és repkény Erdeős Sari I. o. t. Egy felsőbb leány: Szlávik Mária, VI. o. t., szállította a csokorhoz a virágokat, amennyiben ő vezette fel a színtérre a kis nemtőket és rendezte sorba. Egyszerre versengés támadt köztük, hogy hát melyik is közülök a női szív legfőbb erénye és melyikük kerüljön a csokorban a legfelfűtöttebb helyre: bizonyos, hogy mindegyik a maga számára kívánta az első helyet. A nagy vitaközébe megjelenik a Geniusz: Dombay Ilona VI. o. t., hogy köztük rendet csináljon és feleltük ítéletet mondjon: mert nem egyenként, hanem csak együttesen képezhetik a női szív igazi tartalmát, és csakis akkor ha a jóság szalagjával kötődnek át.

Mikor meg volt már a béke, előjött a Tündér: Seeber Valéria IV. o. t., hozván fejedelmi ruhában, fején koronával, a gyönyörű négyszalagú csokrot s megállt a színtér legmagasabb pontján. A Geniusz pedig egyenként küldötte a már megbékült kis, csacska nemtőket társaikhoz, a csokor valódi virágaihoz. Elsőnek bizony mégis csak a szerénységet menesztette az ibolyához, azután az ártatlanságot a liliumhoz, a hűséget a repkényhez és végül a szeretetet a rózsához. Meg volt kötve a csokor.

A Tündér erre egy szép felavató dalba kezd, melyben a távozó igazgatónak ajánlja fel emlékül a csokrot, mint a ki tíz éven át ápolgatta növendékeinek a szívében e szép erényeket, s hogy ő, társai meg az egész leánysereg azokat egész életükön át híven meg is őrzik. A kettős csokor a négy szalaggal összefűződik, megindul és a szimbolikus virágcsokrot a tündér az ünnepelt igazgató elé teszi.

De a mai prózai világban még a tündérek sem elégednek meg ilyen eszményi ajándékkal; hogy szeretetüknek kézzelfogható más féle jelét is adják, ime, a terem egyik oldaláról megindul egy kis karaván. Már az ünnepély elején feltűnt oldalt egy emelvény, rajta díszes tokban ezüst írókészet, a teteje nyitva, mellette díszörségül Kertész Irma és Mihálicsics Olga II. o. növendékek. És még milyen őrség! Nines az a hároméves katona, a ki a strázsán másfél órán át olyan feszesen megállt volna, mint ez a két kis teremtes. De hát az ő órájuk is megjött. Leemelik az őrzött kincset és hozzák a csokor mellé. Lány Ilona VI. o. t. volt a szónokuk, kérve a jó igazgatót, fogadja növendékeitől e talizmánt is szívesen, mert neki, mint hivatásos írónak szebbet nem adhatnak, és nem kevesebbet kértek viszonzásul e jámbor népek, mint hogy gondoljon ő rájuk, valahányszor tollát e szép kalamárisba mártja. Hiszem, hogy ezt az igazgató úr a kedvükért meg is fogja tenni; sőt irodalmi munkásságánál majd inspirációkat is merít e kedves ajándékból, mert hiszen növendékeinek forró szeretetével van az már megtelve.

A szeretet, hála és az őszinte ragaszkodás ennyi jelére a bucsuzó igazgató meghatva mondott köszönetet a fényes ünnepeltetésért, és ígérte, hogy ha most távozik is az intézetből, de lelkileg mindig jó gyermekei között marad. Majd a közönséghez fordul és mint messze utra távozó gondos családátya kérve kér mindenkit, hogy ezen, immár virágzó, de még meg nem erősödött ifju intézetet csak el ne hagyják.

Felhangzott még egy utolsó bucsudal és az ünnep véget ért. A harmónium mögött szerényen meghuzódva ült Grácia nővér; milyen öröme lehetett, midőn ez a páratlan, szép ünnep véget ért. Övé az érdem, meg a segítő nővéreké, hogy ez olyan fényesen sikerült. A nyitrai róm. kath. felsőbb leányiskola történetének egy nevezetes szakasza ezzel bezáródott.

Roch Gyula,  
a felsőbb leányiskola tanára.

## Vidék.

Tek. Szerkesztőség! Kérem engedjék meg, hogy ahoz a mi komjáthi választási ügyünkhöz, néhány szóval én is hozzájárjak. *Vladár Pál*, a komjáthi jegyző védelmére kel az ő hivatali főnökének, *Turchányi Ödön* főbírónak. Ugy-e kérem, ez az ur ebben a kérdésben lehet objektív, független bíró. A községi jegyző bíráskodik az ő főlebbvalójának eljárása fölött, a ki nálunk bármikor felfüggesztheti és kiszekirozhatja. Ő — *Vladár Pál* — adja elő a száraz tényállást. — Szolgáljon tájékozással arra nézve, hogy ki van félrevezetve, azon factum, hogy a választás ellen beadott felebbezést 236, azaz kétszázharminchat komjáthi adózó polgár írta alá. — Az aláírók ezen nagy száma mutatja, hogy az egész község kedve ellenére járt el a „közszertetben álló“ főszolgabíró.

A felebbezők azt adják elő panaszképpen, hogy ők három esetben, t. i. két esküdtnék és a pénztárnoknak választásánál voksoltak. Saját jelöltjüknek nevét kiáltották, de a főbíró urnak fűldobhártyái náthások voltak, és rozsol hallották a neveket. A 236 paraszti hiába kiabált, mert Grósz Hugó és *Vladár Pál* választók más névre voksoltak, és az ő náthás füleiben, ez a név hallatszott többségnek. És kimondotta, hogy: Ugy veszem ki a többséget, és ezért kimondom megválasztottnak — azt, a kire két ember szavazott.

*Vladár Pálnak* ez tetszik, mert ezek szerint *Vladár Pál* és *Grosz Hugó* a többség, a 236 paraszt pedig hallgasson!

Reményeljük, hogy a megyei közgyűlés ebben az ügyben elrendeli a vizsgálatot és ha kihallgatják a felebbező 236 embert, akkor majd *Vladár Pálnak* is el kell ismernie, hogy ő maga is az egész községgel helyezkedik szembe, a mi tőle, mint nem a főbíró, hanem a község által fizetett embertől, legalább is nem szép! — Kár neki *Sztricsék Mihály* mellett annyira kardoskodni, mert *Sztricsék Mihályt* a szövetkezeti pénztárnokság alól fölmentettek és ő kijelentette, hogy a szövetkezetet tönkre teszi! A ki szövetkezetnek ellensége, az a népnek ellensége! S ha *Vladár Pál* a szövetkezet ellenségét olyan nagyon pártolja, akkor ő is ellensége azon népnek, a melyből él!

## Ujdonságok.

### Felhívás az alkotmányvédő tagokhoz.

Nem lehetetlen, hogy Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága, az ő törvényes és alkotmányos jogával, e hó 22-dikén egyelőre utolsó ízben tartja meg a közgyűlést!

Meglehet, hogy kormánybiztost küldenek ide is, sőt talán felfüggesztik a megyei önkormányzatot!

Kérünk ennél fogva minden alkotmányvédő bizottsági tagot, hogy a folyó hó 22-iki közgyűlésen megjelenni szíveskedjék.

Nyitra, 1906. február hó 17-én.

*Dr. Franciscy Lajos, Mérey Lajos, s. k.*  
végr. biz. jegyző. — végr. biz. elnök.

**Személyi hírek.** Venczell Ferencz, v. püspök, nagy prépost ur ő méltósága, kiről lapunk előző számában jeleztük, hogy Abbaziába utazik, lapunk zárta után közbe jött akadály miatt elutazását elhalasztotta.

*Dr. Dudek János*, egyetemi tanár, febr. h. 14-iken elhagyta városunkat és Budapestre költözött. *Dr. Dudek ur*, addig is még megfelelő la kást talál május 1-éig az Erzsébet szállóban lakni.

**Közügyülés előtt.**

A f. hó 22-én tartandó közgyűlést megelőzőleg az alkotmányvédő bizottság ülést tart, melyre Markhot Gyula alispán, bizottsági elnök, a közvetkező meghívót küldötte szét:

A törvényhatóság alkotmányvédő nagybizottságának t. tagjait a f. év február hó 21-dikén d. u. 3 órakor Nyitrán, a vármegyei székház nagytermében tartandó ülésre tisztelettel meghívom.

**Tárgy:**

1. Elnöki bejelentések a végrehajtó bizottság által tett intézkedésekről.

2. A megyei alkotmány védelmi pénzalap terhére szükséges utalványozások.

3. További szervezkedés, esetleges indítványok s előterjesztések.

A tárgyak fontosságára való tekintettel felkérem az alkotmányvédő bizottság t. tagjait, hogy az ülésre lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Nyitrán, 1906. február 13-án.

Hazafias üdvözléssel:

**Markhot,**  
biz. elnök.

A Nyitramegyei Ellenzék ez alkalommal nem tart külön értekezletet, minthogy a szőnyegen levő kérdések az alkotmányvédő bizottság ülésén úgy is szóba jönnek, s ugyan itt jön létre a megállapodás a közgyűlésen követendő magatartás tekintetében.

**Főuri esküvő.** Gróf Erdődy Iure galgóczi kastélyában febr. 15-én a családi gyász miatt teljes esendben ment végbe a főur leányának gróf Erdődy Ilonának esküvője Hardegg János bírodalmi gróffal, cs. és kir. kamarás és tartalékos dragonyos hadnaggyal. Az esketési szertartást a menyasszony rokona, gróf Batthyány Vilmos, nyitrai segédpüspök ur végezte déli 1/2 12 órakor a várkapornában. Tanúk voltak gr. Karácsonyi Jenő és gr. Hardegg Domonkos. Az esküvőn csak a legszűkebb körű rokonság vett részt, számra nézve mintegy 28. köztük Oberndorf Hugó gr., Karácsonyi Jenő gróf, br. Ambrózy István, gróf Erdődy Sándor, Pavagrotti Emil gróf és mások. Az esküvő után dejenner volt a várkastélyban, este 8 órakor pedig a fiatal pár külön vonaton Pozsony felé vette útját, honnan Olaszországba utaztak, honnan visszatérve Dománizson, Trencsénmegyében fognak megtelepedni.

**Egy elfeledett szobor.** E cím alatt nem egész másfél éve gyűjtést nyitottunk lapunk hasábjain a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra. Nem alkalmatlankodtunk senkinél, nem zaklattunk senkit, hanem hagytuk önként megnyilatkozni a hívek áldozat készségét. S azóta úgy szólván nem mult el hét, hogy kisebb nagyobb adományok ne érkeztek volna, és pedig nem csak Nyitráról, hanem Abaujából, Sopronból, Veszől, Budapestről, Brassóból, Boszniából stb.; mindennámen, a hová egy nyitrai, vagy nyitramegyei szakadt. Tudja Isten, hogy kezdődött e gyűjtés. Egyszer egy ajánlott levelet kaptunk Budapestről, a melyben 100 koronás bankjegy volt azon kéréssel, hogy fordítsuk a törvényszéki palota előtt levő Szűz Mária szobor javítására. Az adományozó neve nem volt aláírva az irás ismeretlen. Nyilván nyitrai ember, ki inkognitóját meg-

ővándó budapesti tartózkodását használta fel. Akkor kezdtünk érdeklődni az emlék iránt, s láttuk, hogy az a régi temetőnek, a mostani új vásártérnek itt felejtett ócska emléke. Egy fájdalmas Szűz a XVII. századból. A sirdombokat kiegyenlítette az idő mely mindent nivellál, a fakeresztek elkorhadtak, a kőkereszteket meg elvitték az utból, vagy betemették a halottak mellé, hogy ne látatlankodjanak az élőknek. Csak egy emlék maradt hirmondónak, a Szűz Mária szobra, melynek azt a nevet adtuk, hogy *elfeledett szobor*. Tudja Isten, ha tán nem névtelenül küldi, elvittük volna a plébánoshoz, hogy csináljon a pénzzel, vagy a szoborral amit akar, és befejezve lenne a dolog, de az a szerénység, mely nem várja, hogy kiharangozzuk az újságban, meghatt, és olyan gyümölcsöt termelt, melyre maga az adományozó sem gondolt, az egykori 100 koronás adományt most már *huszonötshörösen* túlhaladtuk. Ugyanis e héten vettük néhai *Tomán Julia*, nyitrai magánzónó hagyatékából az „elfeledett szoborra” juttatott 1000 (ezer) koronát, melyvel gyűjtésünk a febr. 4. számban kimutatott 1534 koronával most már 2534 koronára szökött fel. Büszkén mutathatunk rá a kis mustármagból terebélyes fává fejlődött eredményre. Van az adakozók közt püspök, praelatus, kanonok, egyszerű pap, orvos, ügyvéd, katona, falusi jegyző, jogász, kereskedő, iparos, munkás, deák, iskolás lányka sőt még óvodás gyermekek is, s többen olyanok akikről magunknak sincs fogalmunk, hogy kiesodák. E szép eredménynél az első adakozó felmenthet attól, hogy tervét ekkorára halasztottuk. Midőn kegyelettel áldozunk az — előttünk egyébként teljesen ismeretlen — elhunyt emlékének, öszintén kívánjuk, hogy a Szűzanya, ki nek monumentumához oly szép adománynyal járult az elköltözött, eszközölje ki szét. Fianál a megengesztelődés kegyelmét. — A szoborra vetünk még Krész Antónia k. a.-tól Budapestről 3 kor. hozzáadva a fenti összeghez lesz 2537 korona. Isten fizesse meg!

**Esküvő.** Dr. Arkenberg Béla, nyitrai kórházi orvos, mult szombaton, február 10 dikén oltárhoz vezette Einhaus Juliska kisasszonyt.

**Kitüntetés.** *Kosztka Mihály* trencsénmegyei kir. tanfelügyelő kir. tanácsossá nevezett ki.

**Műkedvelői szineloadás.** A nyitrai kath. legényegyletben farsang vasárnapján (febr. 25 én) az egyesületi tagok szíare hozzák „*Azok az asszonyok!*” című kitaláló humorú vígjátékot. Az előadás esti 1/2 8-kor kezdődik, utánna táncmulatság. Belépő díj 1 kor. A legényegylet febr. 4-iki szineloadása alkalmából a házalap javára felülfizettek: Mélt. és főt. dr. Batthyány Vilmos gróf, coadj. püspök úr 10 kor., Ngs Bobok József dr. úr 10 kor., Ngs Mihálik József úr 10 kor., Ngs Kútvaszer István, Rauscher Ernő urak 4—4 kor., Huszár István, Pokorny Vencel, Kardos Károly, Turczér Rezső urak 3—3 kor., Glósz Lipót, dr. Puchovszky Bálint, Rutkovszky Mihály, Verebely Géza, Skrabik Endre, Schmidt Leo, Ferenczy József, Agóts Arzén, Hromy Endre urak 2—2 kor., Cserenyák József, Barta János, Burián Rezső, dr. Cserenyey István, Blaskó József, Blazsek István, Bednarovics Gusztáv, Doboly Gyula, Farbaky N., Filkorn Jenő, Furda Nándor, Jurcsó N., Jurcsó Lipót, Kramár Vilmos, Kozak István, Kostyál János, Hanusz Antal, Lukács István, Lóssy Géza, Pécs Ferenc, Szlanics Lajos, Steiger

Bálint, Zapletal Ferenc urak 1—1 kor. A kegyes felülfizetésektől hálás köszönetet mond e helyütt is a rendezőség. — U. itt közöljük, hogy Erdősi Károly az orsz. kpti legényegylet érdemes m. einöke f. hó 20-án Nyitrára érkezik s este 1/2 9 órakor a kath. legényegyletben előadást tart. Az előadásra az egylet választmányi és pártoló tagjai is hivatalosak.

**A nyitrai keresztény munkás-egyesület** ideiglenes bizottsága, mindazoknak, kik a szociális mozgalomnak hívei, újból szives figyelmébe ajánlja a vasárnaponként délután 1/2 5 órakor vármegyháztér 8. sz. alatt megtartani szokott előadásokat. Azon érdeklődés, melyet munkásnépünk eddig tanúsít a keresztény szocializmus elvei iránt, azon biztos reménnyel kecsegtet, hogy egyletünk amint a kezdet nehézségein túl lesz, csakhamar hatalmasra növekszik és virágozni fog. Nagyön ödvös szolgálatot tesznek e korszerű és fontos mozgalomnak, kik a munkásnépet az egyletbe való belépésre s a benne nyerhető erkölcsi, szellemi és anyagi előnyökre figyelmeztetik, különösen az érdekeiről szóló előadások meghallgatására buzdítják. Az előadások sorát mult vasárnapon Franciscy Lajos dr. nyitotta meg a szociális államról tartott értekezéssel. A munkásnép értelemez szabott egyszerűséggel, meggyőzően s érdekesen fejtette ki, hogy a szociáldemokraták ideális allama képtelen megoldani a mai szociális törekvés legfontosabb kérdését az igazságtalan s aránytalan vagyonelosztás megszüntetését. A mai előadást Konrad Ferenc főgimnáziumi tanár volt szives elvállalni s a keresztény szocializmus programját fogja fejtegetni.

**Jubilaris közgyűlés.** A helybeli kath. betegsegélyző egyesület városunk egyik leghumánusabb intézménye ma d. e. 11 órakor a „Nepbank” székházában tartja XXV. rendes évi közgyűlést.

**Főtanfelügyelőnk rendelkezése.** Egyházmegyei főtanfelügyelőnk, Mihálik József apát-kanonok körlevelet intézett az iskolai hatóságokhoz, hogy ügyeljenek a farsang alatt a gyermekekre, és eltiltja a gyermekbálokat, majd így szól, „a lelkészek a farsangi napok veszedelméről a szülőket a szőszéken kioktatva a 15 éven aluli iskolás gyermekeket a korcsmák látogatásától eltiltsák, jelesen, a farsang három utolsó napján az iskolás gyermekeket vasárnap délutánra anti-alkoholiztikus hitoktatásra a templomba gyűjtsek össze, következő két napra is a szentséges misére rendeljek be, engesztelő isteni tisztelet után pedig a tanítókat hitoktató urakkal felváltva úgy delölt, mint délután a korcsmai táncmulatságok veszedelméről és a mértékletlenség testi s lelki szomorú következményeiről kimerítő anti-alkoholiztikus előadásokat tartsanak”. — Megszivlelendő szavak.

**A megyei közigazgatási bizottság** e hó 13-án, *Markhot* Gyula alispán elnöke alatt tartotta rendes havi ülését. Élénk vitát keltett Majláth Géza István grófnak, mint elecskei birtokosnak azon felebbezése, mely által az elecskei vicinális ut fenntartási költségeihez, a nagyszombati és a diószeghi cukorgyárakat is, hozzájárulásra kötelezni kéri. Gf Majláth Géza István azon szempontból indul ki, hogy a cukorrépa, melyet a termelő a vicinális uton az elecskei vasúti állomáshoz szállítanak, már nem a termelőnek, hanem a gyárnak tulajdonát képezi, mint a melyek szerződésileg vették azt meg már előre a termelőktől. S ennél fogva a megye megkövetelheti a cukorgyáraktól, hogy ők is hozzájáruljanak azon utak fenntartási költségeihez, melyek a rúpaszállítási nehány hét alatt sokkal többet romlanak, semhogy az év egész többi részében. — A közig. biz. a felebbezésnek helyt nem ad, hollott, mert ezen fontos elvi kérdést egy különálló eset miatt eldöntésre alkalmasnak nem tartja, hanem önállóan, az egész megyére kihatólag rendezendőnek véli. Többrendű felszólalás történt a megyei utak kavicsolása tárgyában. — A kavicstávtételei bizottságok jelentései alapján ugyanis, a vállalkozó *Glaser* cég ellen a felülvizsgálati bizottság jelentékeny levonásokat hozott javaslatba. A közig. bizottság ezeket, az előadó *Polinszky* főmérnöknek beható, alapos indokolását elfogadva, mintegy 50%-kal leszállította. — A pénzügyigazgató jelentése kapcsán vita támadt azon rendelet miatt, melyet a nyitrai pénzügyigazgató Nyitra városához az ennél befolyt állami adók beszállítása iránt intézett, s az 1883. évi 44. tcikk 44. 46. és 47. §§-ai szerinti eljárással fenyegetődzött. A pénzügyigazgató *Mérey* Lajos biz. tagnak érveléseivel szemben arra hivatkozott, hogy ő neki a pénzügyminister rendeletileg hagyta meg a fel-

hívást, s így ő engedelmeskedni köteles! Szulyovszky Gusztáv a nyitram. szabadelvű párt elnöke azzal hozakodott elő, hogy a közg. bizottságba a politikát bevinni nem szabad. Ok, t. i. a tagok, ott bírói szerepet teljesítenek, és ilyen politikai szempontokat érvényesíteni nem szabad! — A bizottság a kérdés fölött napirendre tért. S eképen Magyar urnak a közg. bizottság miatt ne fájjon a feje. Majd ha Fehérváry most el fogja rendelni az adóknak karhatalommal, szükség esetén pedig katonai erőszakkal behajtását, ő csak teljesítse a pénzügyministeri rendeleteket gond nélkül és vigan. Jelentse azután a közg. bizottságnak, hogy ez csak „belső ügyviteli” kérdés, s jelentse majd örömmel azt is hogy sokkal több adó folyt be, mint eddig. Szulyovszky Gusztáv ur és társai ezt bírói méltósággal — más azt mondaná — nagyképűsködéssel — fogják tudomásul venni, mert hát a közg. bizottságba, a politikát bevinni nem szabad! És csakugyan nem e nevetséges nagyképűsködés, ha valaki néhány koronás kihágási ügyekben, vagy tizenhatodrangú árvásügyi csekély kérdésekben, az orvosi jelentés számadatainak lemorzsolásánál stb stb a bírói toza hatalmának gyakorlásával ámitja önmagát, ellenben a legfontosabb közérdekű és a polgárok elterelésére vágó törvényező adóbehajtási kérdésnél, a polgárok érdekeit, s a törvények érvényét védelmezni fázik? — Az alkotmányvédelem ilyen oszlopaitól: ments meg Uram minket!

**Nyitravármegyei rabsegélyező egyesület.** — Mint megbízható forrásból értesülünk — az igazságügyminiszter Sándor Géza nyitrai kir. törvényszéki elnök urnak ezen egyesület megalakulása körül kifejtett fáradságot nem ismerő, lelkes és buzgó tevékenységéért teljes elismerését nyilvánította és az egyesület részére a folyó évre 2500 korona államségélyt utalványozott. — Lapunk tisztelt olvasóinak és barátjainak becses figyelmét ezen nemes célú és emberbaráti egyletre ezúttal is felhívjuk.

**Polónyi Gézané** urnő az alsó köröskényi templom Mária-oltárának gyönyörű képéhez nagy költséggel díszes keretet csináltatott. A keret oly izlésesen sikerült, hogy ez oltár az egyházmegyében lévő legszebb Mária-oltárok egyikének nevezhető. — Lélekemelő Cséry Péter kovácslegénynek az alsó-köröskényi templomba felajánlott ajándéka! Ez pedig Jézus szentséges szívének egy méternél magasabb, szép kivitelű szobra. A hozzá való díszes állványt az összes költséggel, gyertyatartókkal és gyertyával mind maga adja és folyó hó 25-én lesz a felavatása.

**Színházi heti műsor.** Febr. hó 18-tól 24-ig. 18-án „Ingenyelők.” Délutáni előadás: félhelyár „Náni.” 19-én „Jánosvitéz.” (Bérlészet.) 20-án „Elnémult harángok.” (Ujdonás.) 21-én Baccacció. 22-én „Folt a mely tisztit” (Zöldy Nővérek vendégszerelése) 23-án „Bohémszereltem.” (Bérlészet.) 24-én „Bohémszereltem.” Bérlésben.

**A kath. kör farsangi mulatsága.** Azt írta egyszer egy fővárosi lap, hogy aki jól és olcsón akar mulatni, az menjen el a kath. kör báljára. A mi helybeli kath. körünk mulatságai is ilyenek. Fesztelen jókedv uralkodik rajtuk mindvégig. S ami fő a táncot mindig művészi hangverseny előzi meg. Mult szombaton a legnehezebb műrekek kerültek előadásra, s akár Schöndorfer urnő és Neuber Mancsi úrhölgy precíz zongorajátékát, akár Filberger Vilmos úr gyönyörű hegedűszólóját, vagy pedig az egész zene és énekar együttes szereplését tekintjük, a legkiálthatatlanabb kritikák sem találhatott bennök kivételt, sőt elismerését kénytelen nyilvánítani. Nem csoda, hogy elragadtatással hallgattuk végig és szívből jövő tapsokkal fejeztük ki hálánkat a szellemi élvezetért. A nagyterem miként más alkalommal, most is szűknek bizonyult. Képzelték, hányan voltak jelen, mikor az első négyest közel 60 pár táncolta. Pedig a figyelmes vigalmi bizottság mindent megtett a mellékhelyiségek kiürítésénél. Nehogy a ruhatár sok helyet foglaljon el, a lépcsőházat alakították át kellemesen befűtött ruhatárrá. A tánc, mindvégig derült hangulatban, csak a reggeli órákban ért véget.

Leányok: Bangha Ildi, Cserenyey Böske, Csukás Erzsike (Esztergomból), Hubovicsky Józsa, Gerley Adél, Gisser Adrien, Hauser Herminia és Emma, Hradil Melánia és Adél, Huszár Marian, Kányik Piroška, Neuber Mancsi, Neugebauer Pisti és Janka, Pazár Erzsé, Pintér Janka, Polakovics Jolán, Rippa Lujza, Steffek Mici, Streihammer Józsa és Ilka, Szoretics Hilda, Tipula Amália, Thurócy Mariska és Gizi, Toller Irma, Uhlárik Gizella, Zelinka Mariska stb. stb. Asszonyok: Dr. Bangha Istvánné, özv. Cserenyey Imréné, Derfler Alajosné, Dubovicsky Imréné,

Fellner Jakabné, Fuchs Jánosné, Gabmayer Miklósné, Gerley Mátyásné, Gisser Gyuláné, Hauser Ferencné, özv. Herverth Antalné, Hradil Ferencné, Jureczky Ivánné, Kányik Jakabné, Kiss Endréné, Krágezy Józsefné, Kubinyi Endréné, Markovics Sándorné, Merkader Antalné, özv. Neuberné, Neugebauer Nándorné, Pazár Jánosné, Pécs Edéné, Piron Emilné, Plochmann Gyuláné, Polakovics Ferencné, Puschmann Ferencné, Rauscher Ernőné, Rippa Gottliebne, Riszner Karolyné, Dr. Róth Cornélné, Saffár Antalné, Simonffy Gyuláné, Somogyi Mátyásné, Steffek Ferencné, Streihammer Antalné, Schöndorfer Gyuláné, Thurócy Gyözőné, Veszely Alajosné, Witvitzky Ferencné stb. stb.

**Halálozás.** Róth Ágoston, morva-leszkői r. kath. plebános febr. hó 14-ikén hajnali 4 órakor Bécsben hosszú szenvedés és haldoklás szeptémeinek felvétele után meghalt. F. hó 16-án temette Bécsben Bielik Imre pápai praelatus úr fényes segédlettel. R. I. P.

**Farsangi naptár.** A nyitrai önkéntes tüzoltók és a nyitrai zenekedvelők egyesületének működő tagjai, saját alapjuk javára február hó 25-én, a szigeti vendéglő összes helyiségeiben, világpostával és tombolával egybekötött zártkörű táncvigalmat rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj: személyenkint 1 korona, Családjegy 2 korona 50 fillér.

A Nyitrai Katholikus Kör saját helyiségeiben február hó 24-én hangversenyyel összekötött zártkörű táncvigalmat rendez. A hangverseny kezdete 7 és fél órakor. Belépti díj: személyjegy 3 korona, családjegy 5 korona.

A Nagytapolcsányi Katholikus Kör február hó 25-én a „Korona”-szálló összes termeiben saját könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenkint 2 korona. A zenét Galbavy János kedvelt zenekara szolgáltatja. Kezdeté este pont 8 órakor.

**A nagytapolcsányi kath. legényegyesület** február 11-iki mulatságán a „Dóra” című színművet adták elő az egyesület rendes tagjai. Ez a darab is meglehetősen kemény kritikában részesült a „Kolping” című lap hasábjain. És méltán. A fordító esztergomi növendékpapság a lehető legjobb akarattal igyekezett a szegény kath. színmű irodalmon segíteni, csak a darabok megvalósításában hibázott. Színtelen az a milió, mely hatékonyabban domborítaná ki az erkölcsi tanúságot; motívumai nehezkessé teszik a szereplők mozgását, szóval ami a németnek jó, azt nehezen emészt meg a magyar gyomor. Ennyit magáról a darabról. Ami az előadást illeti, az minden kritikán felül áll. A zsege korát élő legényegyesület tagjai dícséretes fegyelmességgel oldották meg száraz szerepeiket. Különösen ki kell emelnünk Szível József e. r. tagot, ki Kövi bankár szerepét játszotta rendkívüli hűséggel, továbbá Miskolczy Lujza k. a. ki Dorát kreálta ügyesen, Tarina János az öreg Boros magánzót, Puzsér Lajos, Boros Arthur szerepébe öntött lelket, Miskolczy János Weisz bankár szerepében előnyös alakítással zajos tapsot aratott, Schenk Mayer Ignác Beregi gyártulajdonost játszotta. A tágas egyesületi helyiség kicsinek bizonyult a vendégek befogadására annyian jöttek még vidékről is. A színelőadás után tánc volt, ahol a fiatalság szintén derekasan állotta meg helyét. Felülfizettek, illetve belépődíjajukat megváltották: Agics Miklós 6 kor., özv. Fülöpp Alajosné 5 k., Jalsovszky Géza 5 k., Kökény János 4 k., Pokorny János 4 k., Glásel Miksa 4 k., Adamcsa Viktor 2 k., Zsák János 2 k., Kniha Constantin 2 k., Hrdlicska Alajos 2 k., özv. Zatkovics Alajosné 2 k., Zatkovics Ferenc 2 k., Miskolczy Alajos 2 kor., Nécsy 1 k., Dosztálek 1 k., Farkas Béla 1 k., Pechó Mihály 1 k., Mauseberger Gusztáv 1 k., Hulényi János 1 k., Madocsik 50 fillér, Rigger 1 kor. Az egyesület nagyrabecsült jötevőinek ez úton is hálás köszönetet mond az egyesületi Elnökség.

**A trencsényi közgyűlés.** Trencsény vármegye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlése Baross Gyula megyefőnök elnöklése mellett folyó hó 15-én tartatott meg. Az alispán jelenti, hogy semminegy törvénytelen rendelet nem érkezett, jelentése tudomásul vétetett. A főispán felelőszere Krisztoffy megsemmisítette a januáriusi közgyűlésen hozott azon határozatot, hogy a megyefőnök intézkedései sem a megye közönségére, sem annak tisztikarára nem kötelezők. A belügyminiszter egyúttal az alispánt megfenyegeti, hogy ha eziránt 8 nap alatt jelentést nem tesz, a legszigorúbb intézkedéseket fogja ellene tenni. Dr. Stern indítványozza, hogy Szilvay-féle indítvány megsemmisítése tudomásul vétsék, de óvást emel az alispán megfélemlítését célzó ren-

deletéért. Haydin Imre felszólalásában formailag helyesnek tartja a megsemmisítést, mert a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatán ezen ügy kellő időben fölveve nem volt, és előlött határozat nem hozhatott, tiltakozik azonban az ellen, hogy egy alkotmánytalan kormány egy alkotmányos testület kedik eljárását merész kritika alá venni. Szilvay István interpellálja az alispánt Képf csaccai körjegyző ügyében, kit a közigazgatási bizottság fölfüggesztett okmányhamisítás miatt és kinek visszahelyezését a belügyvivő elrendelte az iratok megtekintése nélkül. Alispán felelete, hogy tény, miszerint a vádtanács sikkasztás miatt a közigazgatási bizottsághoz fölterjesztette az ügyet felfüggesztés végett, azt a belügyi ügyvivő törvényesen ugyan. de szokatlan és a közigazgatási bizottságra nézve sértő módon intézte el. Gróf Pongrácz János Képf Jakabot apostrofálta, mire a jelenlevő Jakab személyes kérdés czimén semmitmondó válaszszaal felelt. A törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy tekintettel a bizonytalan helyzetre, új közgyűlés hívassék össze e hó 26-ra. Ezután Szilvay István a koalíció nevében indítványozza, hogy egy 25 tagú jóléti bizottság alakítsassék, mivel a hazafias tisztikar csak akkor lehet megvédve, ha a bizottsági önkéntes adományokat gyűjt, melyekből fedezze a megvont dotációt és biztosítja a tisztviselők existenciáját. Haydin indítványozza, hogy e fölött térjenek napirendre Gróf Pongrácz az indítványt támogatja. Petráds anyagi szempontból helyesli, depolitikai szempontból veszedelmesnek találja. Az ülés déli órákban véget ért.

**Privigye az alkotmányért.** A f. hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésen Privigye m. város képviselő-testülete egyhangulag 2000 koronát szavazott meg az alkotmányvédő megyei tisztviselők kártalanítására. Ezen összeget a képviselő-testület Bresztyenszky Kálmán indítványára szavazta meg, és az alkotmányvédő bizottság rendelkezésére bocsájtotta.

**Bíróválasztás Tövisfalun.** „Es ist immer dieselbe alte Geschichte, doch bleibt sie ewig neu” mondja egy német költő, amit itt is lehet alkalmazni a bíróválasztásoknál. A főbíró, hogy jelöltjét keresztülvige, kandidál mellette két strohmant, kik a választás alatt „visszalépnek” és megvan választva, akit ő akart. Ily csodálatos módon sikerült Frideczky előre kidolgozott választási terve; kivált midőn oly kitűnő s majdaem szolgálalkú választási elnök akadt, milyen Chemez holicsi szolgabíró ur, — írják lapunknak — a ki egy hajszálnyira sem mert eltérni a főbíró által előre kidolgozott választási tervtől. Amint ezt előre mindenki tudta, a volt tövisfalvi bíró Uher Márton ismét meg lett választva. A ki ismeri Uher Márton közismeretes hibáit — pedig a főbíró ur legjobban ismeri azokat — az csodálkozik azou, hogy mi köti annyira Frideczky Bélát Uher Mártonhoz, hogy semmikép sem akarja elejteni, holott a község nagyobb és számottevő többségének nem kell. Frideczky Béla legjobban tudja, hogy a tövisfalvi bíró fuvarbér címén törvénytelenül nagyobb összeget bevételzett és ezt az adókönyvecskében is e címen nyugtázta, hogy ellene e miatt feljelentés is tétetett a megyénél, hogy 20 koronára meg is büntették; de a főbíró ur ezt mind nem akarja tudni; ő előtte Uher Márton kifogástalan gáncs nélküli gavallér. A választásnál ismét csak igénybe veszi a főbíró ur már többször eredményre vezető választási számítását, Uher mellé két strohmant állított, a kik a választás közben lemondanak, és így Chemez választási elnök ur Uher Mártont egyhangulag megválasztott bírónak jelenti ki. Ezt évek óta gyakorolják a mi kerületünkben — írja tudósítónk — azok, a kik bizonyára a most megalakult megyei alkotmányvédő bizottság tagjai. A választási elnök alkotmányvédői minőségében nem vette tekintetbe egyes tövisfalvi választók kérését, hogy ne jelöljön olyanokat Uher mellé, a kik választás közben lemondanak, de ő — hivatkozva alkotmányadta jogaira — kérésüket egyszerűen nem vette tudomásul. A tövisfalvi választás önkénytelenül kritika tárgyává teszi a megyei alkotmányvédő bizottság működését. En mély tisztelettel meghajlom dr. Mérey, dr. Franciscy és kivált a Szerkesztő ur tiszta intenciója előtt, de a mondottak után belátják az urak, hogy oly megyei tisztviselők fizetésének biztosításához csak nem járulhatunk egy fillérrel sem, a kik a választók alkotmányos jogait semmibe sem veszik, egyenesen kijátsszák. Ez nem; a felebaráti szeretet hiányát mutatja, de politikai okosságról tesz tanúságot, hogy ellenfeleink kezébe ne mi magunk adjuk a fegyvert, a melyet azután hivatalos működésükben ellenünk használnak fel. (Felebbezzenek, most van kilátás, hogy panaszuk meghallgatásra talál. Szerk.)

**A negyedi kath. kör** mult vasárnapi táncvigalma fényesen sikerült. A rendezőség a körhelyiséget téli kertté varázsolta. A jókedv világos reggelig tartott, a négyeseket 20 pár táncolta. A kör házalapja javára 100 kor. folyt be.

**Uj cipőfelsőrészgyár Érsekujvárott.** Az által, hogy Bánhegyi C. J. gyárüzemét Suess gyárosnak átadta, a cipőgyár be lett szüntetve, mivel az új gyáros, tisztán csak a nyersbőr kidolgozását fogja üzni. — Azonban egy új cég, az ujszász — budapesti Kelemen testvérek, folytatni fogják ezen üzemet, mivel az újvári iparosok nagy része már jártas a cipővarrásban. Az új gyár e napokban már megnyitott és a Nyitra hidjának átellenében, Singer József mostani lakásán lesz berendezve a műhely, hol a keresetüktől megfosztott iparosok házilag is fogják készíteni a legkülönbözőbb cipőket. — Így tehát ismét munkához és pénzhez jutnak a város kisebb iparosai és munkásai. — A gyári vállalat eleinte csupán 60—80 munkást fog foglalkoztatni, de célja oly arányban fejleszteni az üzemet, hogy Bánhegyi gyárának munkásainak számát is idővel elérje. — E gyár természetesen csak hasznára válik a városnak.

**Pöstyén-fürdő villamos világitása.** A világhírű gyógyfürdő az ideai fürdőidény bekövetkezteig egy igen fontos intézménnyel fogja a legmodernebb igényeket kielégíteni, a mennyiben a villamos világítás ügye a befejezés stádiumába jutott. A jövő hét folyamán megkezdik a vasúti állomás mellett vett telken a gyári épületek építését s a vezeték lerakását.

**Szörnyű büntettnék** a híre érkezik a turócmezei Pribóc községből, a hol nem régen a dúsgazdag Beniczkyne asszony halt meg 84 éves korában. Az agg asszonyságnak a hagyatékát két millió koronára becsülik. Most az a borzasztó hír kelet szaranyra, hogy a 84 éves matrona szándékos mérgezésnek esett áldozatul. Szomorú jele volna a mai kor. erkölcsi züllésének, ha e hír valóban bizonyulna.

**Meghívó.** Zobor-hegyközség 1906. febr. hó 18-án d. e. 10 órakor Nyitrán, a városház nagytermében rendes közgyűlést tart, a melyre a zölcéri szőlőbirtokosok tisztelettel meghívattak. Nyitrán, 1906. évi február hó 4-én. *Horvát Sándor*, hegyközségi elnök. — Közgyűlési tárgysorozat: 1. F. nőki jelentés. 2. Az 1905. évi zárszámadások felülvizsgálata. 3. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 4. A választmány előterjesztése a zölcéri munkaidő és a napi díjak újabb szabályozása tárgyában. 5. A választmány előterjesztése a nyaralók és hajlékok bérleti által fizetendő díjak beszedése tárgyában. 6. Hegybiro és 2 választmányi tag megválasztása. 7. A hegyközségi tagok által a közgyűléshez intézett indítványok a mennyiben azok a közgyűlés napját legalább 5 nappal előzőleg adattak be.

**A Nyitrai Hitelbank közgyűlése.** mely kis-keri Craus István elnöke alatt február 11-én tartott. A közgyűlési elnök megemlékezvén az igazgatóság 3 évtizeden át hű tanácsadójának peskodári Engel József elhunytáról, indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy az elhunyt érdemei és emléke a közgyűlésről felvett jegyzőkönyvben halás kegyelettel megörökíttessék. Ezután kiemeli, hogy a lefolyt 1905. évben az intézet ismét azon örvendetes fokozatos haladásról és tetemes gyarapodásról számolhat, melyet az előző években is felmutatott. Az előző évihez viszonyítva a pénztári forgalom 7,323,904 kor. 01 fill. emelkedés mellett 40,585,148 kor. 04 fill.-t tett ki, a lefolyt év végén a takarékbetétek álladéka 688,252 kor. 69 fill. gyarapodás mellett 4,180,552 kor. 81 fill.-t emelkedett, a váltótárca álladéka évközben közel 10 millió összegű váltó leszámítolása és 14,319 kor. 16 fill. gyarapodás mellett 3,291,846 kor. 89 fill.-t emelkedett, a bekebelezett kötvénykölesonok 463,377 kor. 30 fill. gyarapodás mellett 1,277,827 kor. 13 fill.-t emel-

kedtek és végre az összforgalom 11,467,679 kor. 29 fill. gyarapodás mellett 86,750,700 kor. 50 fill.-re emelkedett. Az örvendetes évről-évre tapasztalható fokozatos fejlődés a vezérigazgató körültekintő szakavatottságának, céltudatos és lankadatlan fáradozásainak érdeme lévén. közgyűlési elnök indítványára Árpássy Imre vezérigazgató úrnak, valamint a közreműködő ügybuzgó tisztviselői karnak is ezért jegyzőkönyvileg köszönet és teljes elismerés szavaztatott. Ezután a közgyűlés az igazgatósági és felügyelő bizottsági, nyomtatásban megjelent jelentéseket tudomásul vette, a mérleget jóváhagyta s a felmentvényt megadta és javaslataik alapján a 71,580 kor. 78 fill. tiszta nyereségnek következő felosztását elfogadta: A tartalékalapra 5000 kor., az ingatlanok alapjára az évközbeni 5000 koronán felül 1000 kor., néhai Gerstl Mór féle tisztviselői segélyalapra az évközbeni 500 koronán kívül 500 kor., osztalekra részvényenként 40, összesen tehát 1000 darab 200 kor.-ás nevertékű részvény után 40,000 kor., az igazgatóság és felügyelő bizottság jutalekára 4450 kor., a vezérigazgató és tisztviselők jutalmazására 3400 kor., jötevény célokra az évközbeni adományokon felül 800 kor. s az 1906. évi számla javára, mint fel nem osztott maradvány 16,439 kor. 78 fill. fordítottatott. A közgyűlés dr. Klobusiczky Karoly, Czobor Béla és Kramer Sándor részvényesekből alakított szavazatszedő bizottság útján a fordá szerint az igazgatóság kebeléből kilépő Craus István, Gosztonyi Gyula, Modrányi Iván, dr. Pereszlenyi Henrik és Rudnay Béla urakat, valamint a felügyelő bizottság eddigi tagjait (dr. Janits Imre, Majthényi Géza, dr. Sztránszky Izidor, dr. Weisz Vilmos és póttagképen Kohn Miksa urakat) újból 3 évre megválasztotta.

**Czigányok garázdálkodása.** Mint a „F. H. U.”-nak Nagy-Bossányból írják, ott véres harc folyt le a község népe s az ott garázdálkodó vándorcigányok között. Ugyanis a falu végén a Nyitra folyó mellett elterülő hasznavehetetlen, földterületen a falu népét egész rettegésben tartották az ott tanyát ütő oláh cigányok. A rettegek ugylászik nem nélkülözött minden alapot, mert az oláh cigányok azon elve, ami a tied az az enyém is, hamar összetűzésbe hozta őket a község népével. Történt pedig, hogy a cigányok tüzelő anyag hiányában, a falu végén a bekerített föld kerítését kezdték kiszélesíteni. Mikor őket ezen munkájukban rajta esipték és rendre utasították, durván visszafeleleltek. Egyik szó a másikat követte, míg végre ökökre s dorongra került a sor. A keletkezett harcban eleinte a cigányok kerekedtek felül, — lévén ők többen — de később, midőn a falu lakossága mind harcterre sietett öveik segítségére, jobbnak látták a gyors visszavonulást és felkapván szekereikre, elmenekültek. Az időközben megjött csendörök segítségével sikerült azonban nagy részüket elfogni és bekisérni. Szerencsére az egész harcban komolyabb sérülés nem történt.

## Színház.

Mezei Belának nincs szüksége reklámra, mint annak a bizonyos amerikai színházigazgatójának, a kinek olyan rosszul ment a dolga, hogy folyóba vetette magát. Nem azért, hogy meghaljon (jó uszó volt), hanem hogy reklámot csapjon színházának. Midőn kimentették, azt mondta, hogy nem tudta tovább tűrni, hogy művészetének esténként csak 20—30 tenyér tapsoljon. Mezei vízbeugrás nélkül is el tudta érni azt, hogy a színi előadások naponként telt színház előtt folyjanak. Magyarzatául szolgál ennek az ujság ingere, mely a szezon kezdetén könnyen a színházba csalja a közönséget. No, meg a műsor sem a közönséges, melylyel a közönségnek kedveskedik. A Nani, Aranyvirág, János vitéz, Bob herceg, a Gyurkovits leányok, a Baba, a Kaméliás hölgy erős attractiók még annak is, a ki már látta ezeket. De a társulat az élen Szilassy Etelkával szintén nagyban hozzájárul a sikerhez. Szilassy, ez a temperamentumos, szép hangú művésznő, új életet

hozott a nyitrai színpadra. Úgy eleven játéka, mint hangja és tánc felvillanyozta a közönséget. De hozott a Magyar Színházból egyebet is. S ezért már nem tudunk lelkesedni. Mozdulatai, tánc pl. az Aranyvirágban — nekünk európaiaknak, illetőleg nyitraiaknak túlmerész. Az amerikai milliomosnővé átvett Aranyvirág cipője, midőn táncolt, komoly veszedelemmel fenyegette az amerikai milliomos és Danilov herceg orrát és monokliját. Ezt a túlhajtást, mely a mi izlésünket sérti, bátran a Magyar Színházban hagyhatta volna. A szereplők közül ki kell emelnünk Szarvassi Jenőt. Az Aranyvirágban Gould milliomos kupléval kedveskedett a közönségnek. Bár ne tette volna! Ebben ugyan semmi szellemesség sem volt s a mi volt benne, azon csak restelkedni tudunk, oly léha, oly üres volt. Maga a miliárdos is elrestelkedett, mert már a második szak elenékése után abbahagyta.

A János vitéz nagy közönséget hozott össze. Az előadás a jobbak közül való volt, bár egyes jelenetek nem voltak elég élénkek s ennek tudhatjuk be, hogy a közönség hangulata nem volt állandó. A diszletek is nagyon sokat rontottak az illúzió. A tündérszág oly simplex, hogy nem esoda, ha János vitéz kivágyik onnan. Moly Margit (János vitéz) és Peterdi Etelka (Iluska) keresetlen egyszerűséggel játszottak. Peterdiné remek volt a gonosz mostoha szerepében. Agotairól, Zoltán Honáról és Szarvasiról csak jót mondhatunk.

A társulat itt szereplése óta színdarab oly hatást és erkölcsi sikert még nem aratott, mint ifj. Dumas Sándor drámája, a *Kaméliás hölgy*. Margit és Armand megszeretik egymást. A szerelem olvasztó-kemencéjében a leány szívéből leválik minden salak, mely a multban reá tapadt, sőt jelleme szinte emberfölöttivé válik, midőn Duval, Armand atyja, a családja, fia és leánya érdekében teljes lemondást kíván tőle. Margit lemond szerelméről, elfojtja szíve érzelmeit, eltűri Armand megvetését és gyanúját, melylye hűségében kételkedik, csak hogy rosz hírű multjával meg ne rontsa Armand jövőjét és nővére mátkai boldogságát. Azontúl elete lassú haldoklás. A kor és akkor öli meg, midőn Armand előtt világos lesz hűségese szerelme. A játék dícséretére válik a szereplőknek; különösen Szabó Ferencnek (Armand) és Sz. Hervai Erzsinek, a kik művészi erejük legjavát vitték bele játékaikba. Hogy mily hatást értek el, mi sem bizonyítja jobban, mint az a figyelem, a melylyel a közönség a fokozatosan fejlődő drámai jeleneteket visszafojtott lélekzettel kísérte s az az őszinte tapsvihar, a melylyel Szabó és Hervai játékat honorálta. Fényes bizonyítéka ez az est annak, hogy a közönség fogékonyabb a komoly, klasszikus drámai művek, mint az operettek iránt, a melyeknek a hatása muló s a melyek csakis az esti órák eltöltésére valók.

Csütörtökön telt ház gyönyörködött Bob herceg sikerült előadásában. A darab lelke Szilassy Etel volt, a pajzán, a fürge Bob; úgy játéka, mint kellemesen csengő hangja biztosították számára a közönség meglegedését, melynek nyílt színen is kifejezést adott, a második felvonásban pedig remek kivitelű virágállványal lepték meg tisztelői. Agotai Ferenc kupléival nem főszenvedett, bár talásóktól sem volt ment.

Pénteken a Gyurkovics-leányokat adták. Herceg Ferenc e darabja olyan, hogy szinte nem is lehet nem jól játszani. Külön is dícséretet érdemelnek Peterdi Etuska Gyurkovics Mici szerepében és Szentirmai Béla mint Horkay Feri; mindketten igen élénken játszották e két kitűnő szerepet.

A ki elsőrangú, megbízható, teljesen friss, nem hosszú ideig raktáron feküdt **vásznakat, sifonokat, asztal-neműeket és fehérneműeket** óhajt beszerezni, az keresse fel

**VEREBÉLY GÉZA** Nyitra város legujabb és legmodernebb áruházát  
II., Vármegyeház-utca 16. szám.

Női és uri farsangi cikkek. — Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak.

**Közgazdaság.**

**Törött bor javítása.** A borokon kétféle törést különböztetünk meg; az egyik a fekete és a másik a barna törés. Mind a kettő olyankor mutatkozik, amidőn a bor egyszerre sok levegővel érintkezett, — tehát fejtés után is. A fekete törés okozója a borba aránylag nagy mennyiségben belekerült vas, amely a szőlőmalomnak, sajtónak és egyéb eszközöknek — kivált rozsdásodott — vasrészeiből kerülhet a mustba és így a borba, amelybe különben a kénezett hordóba beleejtett és ott felejtett kénező vashuzal révén is belejuthat. Mindaddig, amíg a bor a levegőtől el van zárva, nem csinál az ilyen vas bajt, de mihielyt sok levegőt kap a bor, azonnal hozzátöbődik a levegő oxigéntartalmazó oldott vashoz, amely a borban jelenlevő cersavval feketésszínű cersavas vasvegyületet képez és ez igen finom eloszlásban válván ki, a borból igen nehezen száll fenékre. Ezt a kellemetlen színt kénezéssel el lehet ugyan tüntetni, mert a kén elégetése folytán keletkező kéndioxid-gáz oxigén-elvonólag hatván, elbontja a fekete vegyületet; de ez nem gyökeres orvoslás, mert mihielyt eltávolodik vagy oxidálódik a kénessav és levegőhöz jut a bor, megint beáll a jelenség. Ezért célszerűbb azt a levegő fekete váladékot eltávolítani a borból vagyis fejtés és levegőzés után, amint a bor megtört, megderíteni azt. A derítőszer magával rántja és a leülepedés után végzett lefejtés az üledékkel együtt eltávolítja azt. Ha a törés esetleg ismétlődne, a derítést is meg kellene ismételni. A másik törés: a barna törés szintén levegőztetéskor lép fel. Ennek okozója a borba a mustból belekerült oxigén-átvivő anyag (u. n. oxidase), amely a fris levegőn való barnulását (valamint a kettészelt alma barnulását) is okozza. A gyümölcs sejteinek olyan váladéka ez, amely a levegő oxigénjét a gyümölcs (illetőleg must és bor) cersavtartalmára átvinni képes és így ezt barna hamuszerű anyaggá változtatja át, amely igen finom eloszlásban válván ki, sokáig lebegve marad. Ezt is legegyszerűbb derítőszerrel választani ki és a bort gyengén kénezni, amidőn az (esetleg az eljárás ismétlésével) többnyire rendbe jön. Egyéb-ként többszöri átfejtés és hosszabb eltartás folytán is el szokott a baj mulni, de arra rendszerint évek szükségesek. — Gyors segítséget nyújthat a kimelegítés (pasztörözés) is, de ehhez külön berendezés szükséges, amit csak nagy pincegazdaságok szerelhetnek be.

**Telefon.**

**Privigyére.** A nevezett közleményt véleményezés végett átadtuk egy banktisztviselőnek, ki lehetetlennek tartja, hogy az alapszabályokban olyan paragrafus legyen és olyan értelemmel bírjon, mint aminőt önök adnak neki. Attól tartunk, hogy ha így kiadjuk amint önök kívánják, akkor már a jövő számban önökre éfól a „Privigyei Népbank.“ Mi ugyanis arra törekszünk, hogy a „Nyitramegyei Szemlé“-nek egész ében legyen igaza, ne pedig csak — egy hétig. Majd betekintést szerzünk az alapszabályokba magunk is, és akkor kiadjuk, ha a közleményben nincs valami lényeges dolog — elhallgatva. Különben így amugy sem erősítik meg az alapszabályokat.

**P. urnak.** Az illető tót nyelvű lapok közti polemiait nem vihetjük át lapunk hasábjaira. Azt végzőzék el maguk között. A kérdéshez úgy is hozzá szól mai számunkban dr. F. barátunk olyan értelemben, mely önnek igényeit kielégítheti. Ily nagy terjedelmű cikket hozni lapunk keretén kívül dolgokról felesleges.

**K. I. urnak.** Azt hisszük, hogy önnek a lap jár, azért nem indítottuk meg mikor előfizetése beérkezett. Bizony ha nem figyelmeztet, nem kapta volna soha. Pótolunk.

**Tüdőbajt,**  
Kökögést, elnyálkásodást, erős  
meghűlést gyógyít  
**Halápi-féle**  
**Hársfa-szörp**  
egy üveg ára 5 koron  
Kapható:  
„Apostol-gyógyszertárban“  
Egyp. Munkácsy-utca 63. sz.

**K & C POPOFF**  
a legjobb TEA a világon.  
Vigyázzunk az eredeti csomagok orosz vámszalagjára és a „K. & C.“ védjegyre. 8—10

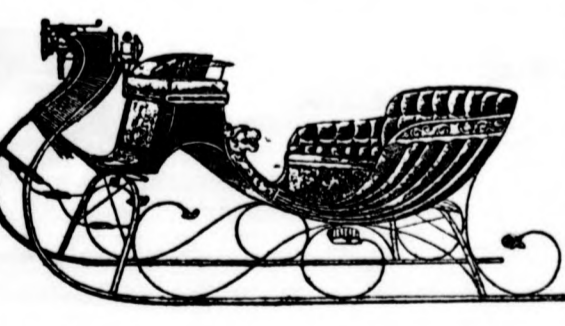
**AMERIKA**  
  
**SZEMÉLY-SZÁLLÍTÁS!**  
**LEGJOBB LEGOLCSÓBB**  
**gőzhajók**  
3—12  
**G. Schyns**  
államilag engedélyezett hajóbizományos  
**ANTWERPEN**  
RUE APPELMANS I.

**Betegápoló**  
orvosilag vizsgázott  
**Masször és fürdőmester**  
tyúkszemvágó, Gräfenberg fürdőből (Osztrák-Szilézia) a nagyközönség jóindulatu figyelmébe ajánkozik  
5—5  
**Wedam Bódog.**  
Lakik: Nyitra, Ápolda-utca 6. sz.

Egy jó karban levő  
**zobori szőlő**  
mintegy hat katasztr. holdnyi terület, melynek ugyancsak kisebb része, de a legkitünőbb fajokkal van kiültetve, szabad kézből eladó. Van benne egy új, kényelmes uri hajlék, nagyobb család számára is nyaralásra alkalmas, parkkal. Oldalt kisebb hajlék, istállóval és fakamarával, — külön présház; nemkülönben gyümölcsös és konyhakert. — Tudakozódhatni a „Nyitramegyei Szemle“ szerkesztőségében.

MARSHALL POZSONY

**Mindenféle KOCSIK,**  
úgy mint:  
csukott (Brom) landai,  
félfedeles.  
Nyitott és hajtó  
**KOCSIK**  
nagy választékban.  
Különlegességi  
homokfutó kocsik.

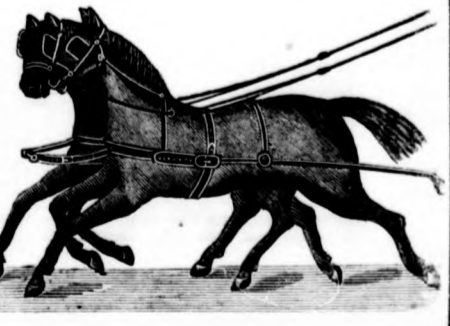


**Szánok**  
nagy választékban,  
új és használt  
minden árban.



**Lópokrócok**  
legújabb mintában és legjobb minőségben  
**öltakarók**  
peluche-ből és posztóból a legdivatosabb színekben és legolcsóbb árakban

**Lószerszámok**  
uri- és gazdasági fogatokhoz  
mindenféle kivitelben.



**MARSCHALL A.**

**kocsi- és lószerszám-gyár**  
Pozsony, III. ker., Grössling-utca 16. szám.  
Nagy képes árjegyzék ingyen. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

## Tengeri halcsarnok, POZSONY

Vásártér (az Irgalmasokkal szemben.)  
Naponta frissen érkező,  
jégben hűtve, halnemek.

### Heti áraink:

	pr	ko	frt
Sellő nagy			-.45
Merlan	"	"	-.65
Sellő kivágva	"	"	-.60
" középső	"	"	-.50
" kicsiny	"	"	-.32
Tőkehal fejfel	"	"	-.50
" fejtelen	"	"	-.40
Csuka	"	"	70 85
Turbott	"	"	1.60 2.60
Tengerinyelv	"	"	2.70
Angolna	"	"	-.85
Tarbutt	"	"	1.40
Pisztráng	"	"	-.60
Osztrigahal	"	"	-.90
Horoghal	"	"	-.90
Heilbutt	"	"	1.40 1.80
Vörösnyelv	"	"	1.20
Rongé	"	"	-.70
Branzino	"	"	2.-

Szakácskönyvek ingyen.  
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

!! Részletfizetésre !!  
arany és ezüstből 3 koronától  
felé felé való havi részletfizetés  
ellenében küld mindenkinek a  
Mendl-féle óraszálító ház,  
Bécs, IX. l., Porcellangasse 25.  
Aranyzókat postabélyeg elvétel  
désé mellett mindenki kaphat.

**Órákat**  
ugyszintén  
ékszereműket

## Faeladási hirdetmény.

A Szkieői v. urbéreseknél Szkieő (Bars megye) község határában fekvő erdejében 265 tm<sup>2</sup>-re becsült idősebb tölgyműfa Szkieő község házánál **1906. évi február hó 27-én d. e. 11 órakor** zártbeli ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árverésen el fog adatni.

Eladás tárgyát csakis a felbecsült 255 drb. tölgytörzs műfának alkalmas s e célra a vevő által feldolgozandó faanyaga képezi; a műfának nem alkalmas fatömeg a birtokosok részére marad vissza.

Kikiáltási ár tm<sup>3</sup>-kint 14 kor. 40 fill.  
Bánatpénz 400 kor.; utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A vágásterület Szkieő községtől 1.5. — a zsitva és nyitravölgyi vasuti állomásoktól (Kis-tapolcsány, Nagy-Ugróc) pedig 12 km-re, az országot mellett fekszik.

A részletes feltételek s a részletes becsülés-jegyzék az alulírott nál és az aranyosmaróthi m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Szkieő, 1906. évi február hó 11-én.

**Zlatos József,**  
v. urbér. elnök.

# WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI  
SZABÓ NYITRÁN.

## férfiszabó-műhelyét,

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címéket, muccumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

\*\*\* Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. \*\*\*



## SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, \*\*\* \*\* \*

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, \*\*\* \*\* \*

**KOVASAVAS KÁLIT** (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

**Rézgálicot** (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

**„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság**

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

# Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

## SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.